

Årsberetning 2014

Stiftelsen Norsk Villreinsenter
Styrets årsberetning for 2014

Innledning

Stiftelsen Norsk Villreinsenter ble opprettet i september 2006 og har som hovedformål å fremme bevaring og bærekraftig forvaltning av villreinbestandene og villrein fjellene i Norge. Stiftelsen har to driftsenheter: Norsk Villreinsenter Sør (NVS Sør) på Skinnarbu i Tinn kommune, og Norsk Villreinsenter Nord (NVS Nord) på Hjerkin i Dovre kommune. Hvert av sentrene har sin definerte villreinregion som geografisk ansvarsområde (hhv sør for og nord for Sognefjorden).

Styret

Styret har vært sammensatt slik i beretningsåret:

Medlem	Representerer	Varamedlem	Representerer
Karl J. Baadsvik (leder)	NINA	Inga Elise Bruteig	NINA
Stein Lier Hansen	Tinn kommune	Steinar Bergsland	Tinn kommune
Bengt Fasteraune	Dovre kommune	Inger Lise Vorkinn	Dovre kommune
Margit Smeland	Villreinnemnda for Setesdalsområdet / Villreinrådet i Norge	Øystein Landsgård	Villreinrådet i Norge / Norefjell – Reinsjøfjell villreinutvalg
Odd Sletten	Rørosmuseet	Mirjam Engelsjord	Reiselivsmotivator
Morten Johannesen (nestleder)	Fylkesmannen i Telemark	Lindis Nerbø	Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Kristin Prestvold	Sør-Trøndelag fylkeskommune	Jostein Bergstøl	Kulturhistorisk Museum, UiO

Direktøren i Statens Naturoppsyn (SNO) har vært innkalt til styremøtene som observatør, og har deltatt på ett møte, leder for Naturveiledningsseksjonen i SNO har deltatt på to av møtene. Sekretariatsfunksjonen for styret har vært ivaretatt av seniorrådgiver Vemund Jaren, Miljødirektoratet.

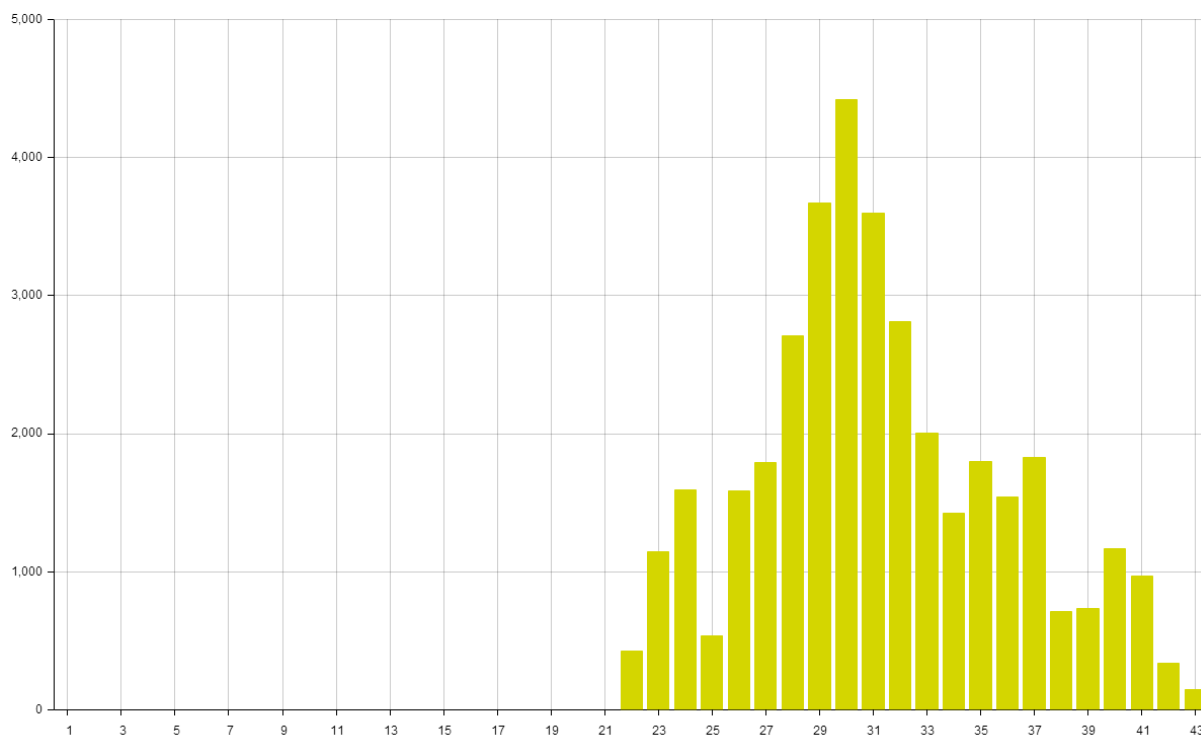
Det har vært avholdt fire styremøter, og styret behandlet 32 saker i beretningsåret 2014.

Lokaler og attraksjoner

viewpoint SNØHETTA

I 2014 har ca 22 000 personer besøkt viewpoint SNØHETTA i løpet av sesongen (1.jun-1.nov). Det er en økning på ca 10% fra året før. Ved hjelp av en ferdselstiller ved stien har vi god og detaljert oversikt over fordelingen av de besøkende gjennom sesongen, per uke og per time i løpet av et døgn. Dette er et godt hjelpemiddel i planlegging og drift av attraksjonen. Telleren er et samarbeid med SNO og NINA.

Snøheim og Snøheimbussen har hatt nedgang i besøket i de siste årene, mens både viewpoint SNØHETTA og reiselivet for øvrig på Dovrefjell har hatt en økning i 2014.

Eksempel på ferdselsstatistikk i perioden 01.06 – 03.11.2014 fordelt på ukenummer.

Også i 2014 har det vært ansatt naturveiledere som har betjent viewpoint SNØHETTA 5 dager i uka. I 2014 har vi hatt to studenter på mastergradsnivå i biologi fra NTNU som avløste hverandre medio august. Dette er fjerde året hvor dette har vært mulig gjennom tjenestekjøp via SNO. I 2014 har naturveilederne vært ansatt fra 1. juli til 1. oktober. Naturveilederne gjennomfører enkle driftsoppgaver i tillegg til naturveiledning. Tilbakemeldingene fra besøkende har vært svært positive og bidrar til å bekrefte viktigheten av personlig formidling. Det har vært positivt å ha en ekstra naturveileder utover høsten som avlastning både i driften av viewpoint SNØHETTA og for å betjene skoleklasser.

Horisont Dovrefjell - fangstminnepark

Opparbeiding av fangstminneparken på Hjerkinnt startet høsten 2012, og har fortsatt både sesongen 2013 og 2014. Plan for utvikling av fangstminneparken og tilhørende informasjon er utarbeidet av arkitektkontoret Snøhetta. Sommeren 2014 ble det bygd en steinmura fangstgrop med ledegjerdet slik at den henger sammen med de to fangstgropene som ble bygd i 2013. Dessuten er det bygd to jordgravde fangstgropene med trevegger etter modell fra utgravninger ved Aursjøen. I dette arbeidet har arkeologene Runar Hole og Jostein Bergstøl vært våre rådgivere. Informasjonen i tilknytning til fangstanleggene er løst med kuber i format 60x60x60 som er støpt i fiberbetong med innstøpt tekst. Kubene ble valgt i stedet for stående skilt for at informasjonen skal fremstå diskret i terrenget. I tillegg til fangstgropene er det bygget revefelle og falkfangeranlegg, et fangstanlegg etter den hollandske metoden.

For informasjon ved inngangen til området er det bygget en mobil informasjonspaviljong, «INFOBOX DOVREFJELL». Dette er et samarbeid mellom Norsk Villreinsenter, Pilegrimssenter Dovrefjell og iNasjonalparker. Infobox'en er ferdig produsert og vil være på plass ved åpning av området i juni 2015.

Horisont Dovrefjell - utstilling Hjerkinnt

I et samarbeid mellom Pilegrimssenter Dovrefjell, iNasjonalparker og Norsk Villreinsenter

Nord ble det arbeidet med et forprosjekt for ei innendørs utstilling på Hjerkin. Til dette arbeidet er det inngått avtale med SNØHETTA og forfatter Halvor Haukerud. Den bærende ideen med den planlagte utstillinga var at den skulle formidle både natur og kultur og invitere de besøkende til deltakelse. Dette planarbeidet viste at det er mulig å utforme ei god utstilling i dette bygget med tilbygg som dekker noen funksjoner. Men arbeidet viste også et høyt investeringsbehov, ca. 50 mill kr, og en driftskostnad som ville bli svært utfordrende å kunne betjene. Styret for Norsk Villreinsenter anbefalte derfor en enklere løsning, en løsning hvor en utvikler Norsk Villreinsenter som et utendørs anlegg, spørsmålet en kan stille er «hvorfors en skal ha folk inn i en utstilling nå det som skal formidles er ute». Det er utarbeidet et konsept for hvordan deler av bygget kan brukes som inngang til området, en «portal» inn til utstillingsområdet. Dette er en løsning som krever langt mindre investeringer og lettere i drift. Innholdet i den opprinnelige planen med utstilling inne vil danne grunnlag for det som skal utvikles ute. Utstillingsområdet, både ute og i «portalen» blir utviklet og presentert under navnet «Horisont Dovrefjell».

Villreinutstilling

I 2013 villreinutstillingen ved Hardangervidda Nasjonalparksenter realisert. Utstillingen er en interaktiv utstilling på 18 installasjoner i 6 ulike seksjoner, og er et samarbeidsprosjekt mellom nasjonalparksenteret og Stiftelsen Norsk Villreinsenter. Utstillingen er blitt godt mottatt, og hadde i 2014 et besøkstall på 7000. Høsten 2014 påbegynte fagkonsulenten ved Norsk Villreinsenteret arbeidet med en ny installasjon, om Fjellrevprosjektet på Hardangervidda. Den skal ferdigstilles i løpet av første kvartal 2015.

Oldemorstien og servicebygg Steinbua

Det har lenge vært planer om å tilrettelegge en sti i dette arbeidet ble fullført i 2014, med grusing og klopping. Dette prosjektet er også et viktig samarbeid med Hardangerviddasenteret AS, næringsaktører og fritidsboende i området. Den fysiske tilretteleggingen som blir gjort langs stien skal ikke endre stiens karakter eller uttrykk, men oppgradere stien til å tåle en økt belastning. Dette er nødvendig som følge av flere besøkende ved den nye utstillingen på Hardangerviddasenteret AS, samt Skinnarbu høyfjellshotell og Norsk Villreinsenter sine besøkende og grupper. En informasjonsbrosjyre med kart ble utarbeidet, og arbeidet med et veiledningaopplegg påbegynt.

Undervisningsbygget Steinbua, som er et viktig utgangspunkt for naturveiledningen ved Norsk Villreinsenter på Skinnarbu, har lenge hatt behov for et servicebygg. Dette ble også fullført i 2014. Servicebygget inneholder toalett, lagerrom og tilgang på vann. Bygget vil øke bruksverdien av Steinbua gjennom hele året, også for Hardangerviddasenteret.

Naturveiledning og formidling

Norsk Villreinsenter Sør har skoleåret 2013/2014 prøvd ut pilotprosjektet; «Ett år med villreinen» for VG1 naturfag på Rjukan Videregående skole. Med ti undervisningsdager knyttet til villrein og høgfjellsøkologi, har det krevd mye av innsatsen til ansatte sist år. Undervisningen involverte hele fagmiljøet på Skinnarbu, både Villreinsenterets ansatte, SNO oppsyn, SNO naturveiledere og verneområdeforvalter.

Opplegget ble presentert for representanter fra Kunnskapskomiteen, som var på besøk på Skinnarbu 20. februar 2014. Til stede var også Høyskolen i Telemark, som også informerte om planene for Landslinje i natur- og miljøfag.

En svært gledelig nyhet høsten 2014, var derfor at det opprettes en landslinje i Natur og miljøfag ved Rjukan Videregående skole. Skoletilbudet ligger inne med 8,5 millioner fordelt over de kommende 4 års statsbudsjett. 20-30 elever kan starte høsten 2015, med totalt 80 elever fordelt på et tre-årig løp. Satsningen er et resultat av flere års samarbeid mellom

Norsk Villreinsenter Sør, Rjukan Videregående skole, Høyskolen i Telemark og Hardangerviddasenteret AS. Satsingen vil sette Skinnarbu på kartet både i miljø saker og naturforvaltning. Lokalene på Skinnarbu vil være sentrale i undervisningen. Rjukan videregående skoles status som landslinje, vil forandre fortsatt involvering fra NVS og SNO i 2015.

2014 har vært et år, der naturveiledere på Skinnarbu har hatt et splittet fokus. Gjøre målene har vært knyttet til utvikling av attraksjoner nært til senteret, pluss veiledning av studenter og skoleklasser. Oppgaven, som har fordret mest i høst, er Oldemorstien. Oldemorstien var en allerede etablert sti, som trengte oppgradering, ikke minst med tanke på flere tilreisende til Skinnarbu-området. I tillegg til innleide entreprenører, har naturveilederne brukt en stor del av arbeidstiden sist høst til å jobbe fysisk på «Oldemorstien» med grusing og revegetering. Det var mange hyttefolk og andre tilreisende, som benyttet stien da den fortsatt ble jobbet med. Godordene fra folk underveis, var mange, og de sa seg vel fornøyde med det endelige resultatet.

Nå ligger Oldemorstien der som et smykke gjennom landskapet. Arbeidet med å lage et formidlingsopplegg, knyttet til Oldemorstien, er startet. Temaet er villreinen; biologien, levemåten og dyrets utfordringer. Dette kan oppleves kommende barmarksperiode.

Når det gjelder naturveiledning og formidling på Skinnarbu, har vi også dette året konsentrert oss om høyskoler og videregående skoler. Vi har likevel hatt noen opplegg for yngre elever og spesielle grupper. I samarbeid med Akademiet på Rauland, gjennomførte vi «sommerskole» for unger, som hadde meldt seg på Akademiets sommertilbud. Vi hadde stangfiske som tema, og ungene ble tatt med til aktuelle fiskevann, der de tilegnet seg fiskeferdigheter og tilberedning av fisk over åpen ild.

Skinnarbu hadde besøk av ansatte ved alle natur- og informasjonssentrene i Norge. Naturveilederne bidro med formidling underveis i besøket. Vi har også hatt besøk av Ap-fraksjonen i Energi- og miljøkomitéen. De fikk oppleve Skinnarbu og områdene rundt, gjennom utforskning av reinens biologi og utfordringer i levområdene.

Solsekkene, det indirekte formidlingsopplegget knyttet til Krossobanen og Solstien, har blitt nytt av svært mange, og det gis gode tilbakemeldinger i loggbøkene. Vi har ikke noen eksakt tall på bruken av Solsekkene. Noen noterer kun eget navn, mens andre navngir hele familien. Solsekkene fordrer ukentlig oppfølging for å sjekke mangler, væte og annet. Fra starten av, hadde vi to sekker til utlån. Kommende barmarks sesong vil det være seks sekker tilgjengelig for publikum; med norsk og engelsk tekst på all informasjon i sekkene.

NVS Sør og naturveilederne har, i samarbeid med Kjell Bitustøyl, gjennom det siste halvåret arbeidet med en samisk utstilling, knyttet til Hardangervidda. Denne er nå montert opp på villreinsenteret, og utstillingen har utløst god interesse. På åpningsdagen, 6. februar, som er samenes dag, kom det mange mennesker. Utstillingen blir stående på Skinnarbu til etter sommeren.

Statens naturoppsyns, ved naturveilederseksjonen, er engasjert i etablering av et masterstudium innen naturveiledning. Miljødirektoratet, høyskoler og universitet møttes til en workshop i Miljødirektoratets lokaler i Oslo sist høst. Vi har tett kontakt med Høyskolen i Telemark, som er i gang med å utarbeide en master innen naturveiledning.

Antall personer, som har deltatt i naturveiledningsopplegg med oss, er i 2014 i overkant av syv hundre. Dersom vi skulle ta med alle som har nytt seg av formidlingsopplegget på Solstien, ville det blitt et langt større antall. Naturveileder i SNO har også deltatt i Nordisk samarbeid, der formålet er videre utvikling av naturveiledningen i Norden.

Interessen for å besøke NVS på Hjerkin har vært stabil både fra skoleklasser og andre

grupper. Naturveilederne på Hjerkinns har gjennomført turer til viewpoint SNØHETTA for en rekke skoleklasser både fra regionen og for skoler utenfor regionen. I løpet av høsten har vi også testet deler av aktivitetsområdet som skal bli en del av attraksjonen ved Villreinsenteret for besøkende.

Naturveilederne har også drevet naturveiledning for skoler ute i kommuner med villreinområder. Dette er opplegg som går over flere år, eller faste opplegg for enkelttrinn.

Det gode samarbeidet med reiselivet i regionen fortsatte i 2014. I 2014 ble Rondane nasjonalpark valgt som en av fire piloter i et prosjekt for besøksforvaltning i norske nasjonalparker. Pilot Rondane eies og drives av Rondane Dovre nasjonalparkstyret og arbeidet skjer i tett samarbeid med nasjonalparkforvalterne. En av naturveilederne er involvert i dette arbeidet og samarbeid med reiseliv, informasjon og tilrettelegging er viktige momenter i dette arbeidet.

Norsk Villreinsenter har også vært involvert i det bilaterale samarbeidet med Litauen, da en delegasjon derfra besøkte Hjerkinns i september. En av naturveilederne planla og gjennomførte organiseringen av studieturen til delegasjonen. Norsk Villreinsenter og viewpoint SNØHETTA ble også besøkt som ett av flere informasjonssenter i Norge.

I tillegg har naturveiledningen rettet mot høgskoler vært økende. Naturveilederne har bidratt i så vel utdanning av nye naturveiledere ved høgskolene, samt hatt naturveiledning for andre studier.

www.villrein.no/Facebook

Norsk villreinsenters nettside, www.villrein.no, er utviklet og driftet i et samarbeid med Villreinsrådet i Norge. Nettsiden har siden oppstart i 2009 hatt en meget positiv utvikling. Hvert år har det vært en god økning i antall besøkende. I 2011 ble det nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra både NVS og Villreinsrådet som skulle arbeide med videreutvikling av nettsiden, og etter lang tids arbeid ble «nye» www.villrein.no lansert i mai 2014. Siden lanseringen har nettsiden per måned hatt gjennomsnittlig 3640 besøkende og 10920 sidevisninger. Nettsiden ble oppdatert med 49 nyhetssaker i løpet av driftsåret.

Når det gjelder bruk av sosiale medier, er NVS også på Facebook. Utviklingen her har vært positiv og antall som «liker» har økt jevnt. I skrivende stund er det 1257 personer som «liker» oss, en fordobling siden 2013. Vi ønsker imidlertid å bli mer aktive og tydelige i de sosiale mediene i 2015.

Rådgiving og opplæring

Det å ha bred kontaktflate mot villreinnemnder og -utvalg, fylkesmannen, fylkeskommuner og kommuner med villreinareal er en viktig løpende oppgave for NVS. Begge driftsenhetene har deltatt på flere møter med innlegg om villreinrelaterte tema.

NVS får jevnlig henvendelser om villreinfaglig rådgiving i konkrete saker. Både fra offentlige forvaltningsmyndigheter på lokalt og regionalt nivå, og fra ulike konsulentselskaper med utredningsoppgaver. Selv om vi utfører dette på forespørsel, er vi ikke et høringsorgan og avgir ikke høringsuttalelser i tradisjonell forstand. Målsetningen er at vi legger til rette for at den nyeste og mest oppdaterte kunnskapen blir benyttet. NVS Sør har i 2014 bl. a utarbeidet en relativt omfattende villreinfaglig uttale i samband med omlegging av skiløyper i villreins leveområder i Setesdalsheiene, på bestilling fra Fylkesmannen i Aust-Agder. NVS Sør har fortløpende fulgt en del viktige saker, deltatt på drøftingsmøter og avgitt mer muntlige innspill og råd, både i forbindelse med vindkraft og vannkraft i villreinområder. NVS Nord har bistått med villreinfaglige vurderinger, blant annet i kontakt med Follidal kommune angående en «sti- og løypeplan».

Dokumentasjon

Gjennom høsten 2013 og 2014 har Norsk Villreinsenter bidratt med praktisk hjelp til innsamling av vevsprøver fra villreinjakta. Prøvene inngår i et prosjekt ved Norges Veterinærhøgskole, der prof. Knut Røed og stipendiat Kjersti Kvie skal kartlegge villreins genetiske sammensetning. Prosjektet er ventet å gi nyttig kunnskap for framtidig villreinforvaltning.

NVS Sør har brukt siste del av 2014 på å planlegge oppstarten av kartleggingsprosjekter for to av våre mindre villreinområder. Disse var planlagt med oppstart sein høst 2014, men ble av ressursmessige årsaker flyttet til starten av 2015. Begge driftsenhetene utførte store kartleggingsprosjekter i samband med de regionale planprosessene for de ti nasjonale villreinområdene. Kunnskapsbehovet er stort også for de andre områdene, og Brattefjell-Vindeggen og Norefjell-Reinsjøfjell vil bli prioritert i 2015/2016. Kartproduksjon har generelt vært en viktig oppgave for den sørlige driftsenheten i 2014. Det har vært produsert oversiktskart for alle norske villreinområder til bruk i et kommende bokprosjekt om norsk villrein. I tillegg har det blitt ytt karttjenester til verneområdestyret for Brattefjell-Vindeggen i forbindelse med revisjon av forvaltningsplan.

NVS Nord har flere faste forespørsler årlig om fremstilling av kart over villreinen sin arealbruk i enkelte villreinområder og delbestander i blant annet Rondane og Ottadalen. I tillegg kommer enkeltoppdrag der eksempelvis fangstminner ønskes visualisert. NVS Nord har, på oppdrag fra Villreinutvalget i Snøhetta, gått igjennom og digitalisert grensene for tellende areal i Snøhetta Villreinområde. Arbeidet ble sluttført våren 2014. Videre har NVS Nord deltatt i en prosjektgruppe sammen med Statens Naturoppsyn, Miljødirektoratet og Artsdatabanken for å etablere en database og innsynsløsning for tilfeldige observasjoner av villrein (også kalt Sett Rein-observasjoner). Vi har nå kommet så langt at eksisterende data er lagt inn og løsningen er til intern utprøving. Løsningen skal trolig lanseres i første halvdel av 2015.

En gledelig nyhet på tampen av 2014, var at Forskningsrådet bevilget 22 millioner kroner til det NINA-ledete prosjektet EnergiX, som skal forske på konsekvensene av vannkraftutbygging for villrein. NVS Sør er med som partner i denne søknaden, og har det siste året hatt stort fokus på ivaretagelse av villreinen i konsesjonsrevisjoner. NVS Sør er tiltenkt en større rolle i kunnskapsinnhenting, men spesielt i formidling av resultatene fra prosjektet.

Sekretariat for FoU-prosjekter

Norsk Villreinsenter Sør har siden 2009 hatt sekretariatet for GPS-merkeprosjektet på villrein på Hardangervidda og i Nordfjella, samt GPS-merkeprosjektet på villrein i Setesdalsheiene. Rollen som sekretariat i slike FoU-prosjekter gir Norsk Villreinsenter en sentral plassering i forhold til ny forskning. Vi får tilgang til viktige resultater tidlig og en grundig forståelse for temaene. Videre er dette med på å styrke NVS' rolle som bindeledd mellom forskning, forvaltning og andre brukerinteresser.

Prosjektet i Setesdalsheiene ble avsluttet ved årsskiftet 2010/2011. De problemstillinger og fokusområder som ble avdekket i dette prosjektet, ønsket både den lokale og regionale forvaltningen og brukerinteressene for øvrig svar på. Ansvarlig fylkesmann for Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiene (Fylkesmannen i Vest-Agder) tok derfor initiativet til et nytt prosjekt, som ble konstituert i 2013. NVS overtok sekretariatet også for dette prosjektet etter konstitueringen. Prosjektet i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiene har en særlig interessant organisering, med egne arbeidsgrupper for hvert av delmålene i prosjektet. Dette gir sterk brukermedvirkning både i utformingen av prosjektet og i kunnskapsinnhenting, noe som gir kunnskapen sterk legitimitet og bred formidling. Prosjektet på Hardangervidda og i Nordfjella har i 2014 vært inne i sitt siste år, med rapportering i fokus. I denne rapporteringen har overvåkingsregimet knyttet til villrein og Rv7 fått en egen evaluering. Denne rapporten vil bli publisert i 2015, sammen med at det vil bli gjort opp status for det videre arbeidet på

Hardangervidda.

NVS Nord har i løpet av 2014 vært involvert i og hatt sekretariatsfunksjon for forskningsprosjekter i de fire villreinområdene Snøhetta, Knutshø, Rondane og Forollhogna. I Snøhetta er det nå startet opp et oppfølgingsprosjekt som i hovedsak skal komplettere viktige tidsseriedata som ble samlet inn gjennom FoU-prosjektet i samme område som pågikk fra 2009-2013. Ett av målene er å få mer kunnskap om effekten av åpningen av turisthytta Snøheim og se på effekter av bussregimet langs Snøheimvegen. Prosjektet i Snøhetta skal slutføres i 2017. FoU-prosjektet i Forollhogna startet januar 2014. Det er nå etablert ei styringsgruppe for prosjektet, og det er foreløpig samlet inn data fra en av tre sommersesonger med ferdselskartlegging. Prosjektet skal slutføres i 2016. Prosjektene i Knutshø og Rondane var begge i en avslutningsfase i 2014, utkast til sluttrapport ble godkjent av de respektive styringsgruppene, og avslutningsseminar ble gjennomført i januar 2015. I Rondane ble det i slutfasen diskutert behov for et oppfølgingsprosjekt, dette skal det jobbes videre med framover.

I 2014, så som i foregående år, har NVS også markert seg sterkt som en «sparringpartner» i forhold til forskningsmiljøene og bidratt til å sette fokus på behovet for kunnskapsinnhenting.

I forbindelse med Klima- og Miljøminister Tine Sundtofts besøk på Skinnarbu 3. juni, fikk Norsk Villreinsenter Sør sekretariatet for departementets prosjekt «Europeiske Villreinregioner», en av naturveilederne ved NVS Nord er også involvert i dette arbeidet. Prosjektet, som ledes av Østlandsforskning, skal i juni 2015 presentere en strategi for bred verdiskaping på villreinens premisser i de to regionene.

Møteplass og knutepunkt

Den positive utviklingen ved Norsk Villreinsenter som møteplass og knutepunkt fortsetter ved begge driftsenhetene. De viktigste aspektene ved dette er at både Hjerkin og Skinnarbu utvikler seg til stadig større og tyngre kompetansesentra, at de fungerer stadig hyppigere og viktigere som arenaer for møter og meningsutveksling, og at sentrene er attraktive samarbeidspartnere og har fasiliteter som andre brukergrupper etterspør. I tillegg gjør de utviklede attraksjonene det enda mer attraktivt å legge møter og konferanser til de to sentrene.

I 2014 ble Norsk Villreinsenter eier av kontorbygget på Hjerkin. Alle de restaurerte kontorplassene er i bruk av stabile leietakere. Det er etablert et godt faglig og sosialt miljø, og stedet er blitt en mye brukt base for forskere i feltsesongen. Feltstasjonen har 16 sengeplasser, og i sesongen 2014 var det vel 400 gjestedøgn av feltarbeidere. Dette utvider det faglige og sosiale miljøet, og gir et godt økonomisk bidrag til drift av bygget. Byggets to møterom brukes av ulike miljøer som betrakter Hjerkin som et godt møtested.

I 2014 ble det ved Norsk Villreinsenter Sør foretatt en ombygging av kontorlokalene. Det er nå 10 kontorer på senteret, hvorav to kan benyttes som dobbeltkontor. Denne ombyggingen gjorde at to nye leietakere flyttet inn. Det er 9 stillinger knyttet til senteret. Foruten NVS-personale gjelder det fire SNO-stillinger, en verneområdeforvalter og en prosjektstilling knyttet til verdiskaping/utvikling av attraksjoner. Møteroms- og veiledningsfasilitetene (konferansesal, møterom, Steinbua, laboratorium) blir brukt i flere ulike sammenhenger.

Det er også gledelig å notere at rikspolitikere og embetsverk fatter stor interesse for Norsk Villreinsenter. Skinnarbu har hatt besøk fra Klima- og miljødepartementet, av representanter fra Kunnskapskomiteén og Energi- og miljøkomiten og fra fylkesmenn og fylkeskommuner. Klima- og Miljøminister Tine Sundtoft med embedsverk og politiske rådgivere var på besøk 3. juni og fikk en grundig innføring i Norsk Villreinsenters arbeid og i villreinutstillingen på Hardangervidda nasjonalparksenter.

Personale og organisasjon

Stiftelsen hadde ved årets slutt fire faste medarbeidere og to på tidsavgrenset kontrakt. Daglig ledelse er delt mellom Jo Skorem på NVS Nord og Marianne Singaas på NVS Sør. Fagkonsulenter er Anders Mossing og Ingrid Nerhoel. Norsk villreinsenter har dermed lik kjønnsrepresentasjon, og bemanningen i Stiftelsen har vært stabil gjennom året. Fra oppstarten i 2007 har to naturveiledere, ansatt i Statens Naturoppsyn, vært tilknyttet hvert senter. Da den ene naturveilederen sa opp sin jobb ved NVS Sør i 2014, ble stillingen dessverre ikke opprettholdt. Dersom en regner med de tre nåværende naturveilederne er fire av til sammen sju fast ansatte ved NVS kvinner.

Samhandling og teambygging i organisasjonen, samt i de større fagmiljøene, har vært prioritert ved begge sentra. Ved NVS Sør arrangeres det felles julebord og sommeravslutning for alle ansatte på Skinnarbu, samt flere felles fagdager i løpet av året. Ved NVS Nord inviterer man til felles julelunsj for hele huset og «grønt» miljø i Oppdal, Dovre og Folldal. I tillegg er Horisont Dovrefjell (utstilling på Hjerkin) et felles prosjekt mellom NVS Nord, Pilegrimssenter Dovrefjell og iNasjonalparker, med en stor andel av lagbygging.

Det har vært en prioritert oppgave å jobbe for å utnytte de synergimuligheter som ligger i samspillet mellom de to driftsenhetene, og man har fokusert på å dele informasjon og oppgaver mellom daglige ledere, fagkonsulenter og naturveiledere på de to stedene.

Helse, miljø og sikkerhet

Stiftelsen regnes ikke å ha negativ innvirkning på det ytre miljø. Arbeidsmiljøet er godt, og det har ikke vært skader, ulykker eller høyt sykefravær i virksomheten. HMS-planen for Stiftelsen Norsk Villreinsenter ble utarbeidet i 2009 og er fulgt opp i 2014. Ved Norsk Villreinsenter Sør har ombyggingen av kontorer bedre kontorforholdene og skapt økt trivsel i et stadig voksende fagmiljø.

Økonomi

Stiftelsen hadde i 2014 et overskudd på kr 1.019.673,- som er overført til fri egenkapital. Egenkapitalen ved utgangen av året var på kr 10.477.172,-. Stiftelsen har ikke langsiktig gjeld. Økonomien vurderes som god, og forutsetninger for fortsatt drift anses å være til stede. Driftsinntektene utgjorde til sammen kr 9.196.012,-. Den største posten var på kr 6.600.000,- i årlig driftstilskudd fra Miljødirektoratet.

I 2014 har verdien på aktiverte eiendeler økt med kr 3.231.762,-

Perspektivene framover

Etter styrets oppfatning har 2014 vært et godt år for Norsk Villreinsenter. Staben består av dyktige og motiverte medarbeidere, og man drar stor nytte av det felles større fagmiljøet som er etablert på begge steder. Naturveiledning/formidling, kurs/foredrag, kontaktskapende virksomhet og arbeid med dokumentasjon i villreinområdene har tatt et godt steg videre. Samtidig har begge sentra i 2014 hatt fokus på å bygge ut besøksattraksjoner. Gjennom utviklingen av attraksjoner har man kommet i god dialog med reiselivet og tatt store steg på veien «fra menighet til samfunn».

Gardermoen, den 16.mars 2015, i styret for Stiftelsen Norsk Villreinsenter:

Karl Baadsvik
Styreleder

Morten Johannessen
Nestleder

Bengt Fasteraune

Margit Smeland

Kristin Prestvold

Odd Sletten

Stein Lier-Hansen